

UMMAN BİLGİ NOTU

ŞUBAT
2022

GÜNCEL VERİLER

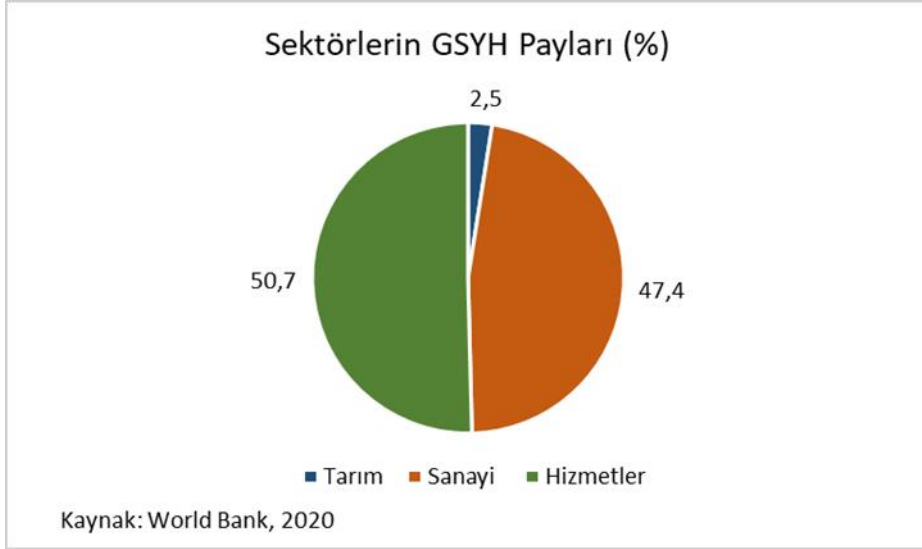
MAKROEKONOMİK
GÖSTERGELER VE TAHMİNLER

GÖSTERGE	DEĞER	2019	2020	2021 (tahmini)
GSYH (cari fiyatlarla)	Milyar USD	76,3	63,3	80,6
Büyüme	%	-0,8	-2,8	2,4
Nüfus	Milyon Kişi	4,6	4,4	4,5
Kişi Başı Gelir	USD	16.529	14.225	17.632
Enflasyon	%	0,1	-0,9	3
İşsizlik Oranı	%	1,8	5	-
Cari Denge / GSYH	%	-5,4	-13,6	-5,7
Bütçe Dengesi / GSYH	%	-5,5	-18,6	-2,5
İhracat	Milyar USD	42	35	62
İthalat	Milyar USD	32	38	20

Kaynak: IMF KEG Ekim 21, Trademap , Umman İstatistik Kurumu (Ticaret verileri 2021 için çeyrek 3 sonudur. Enflasyon hariç veriler ise 2021 için IMF tahminidir.

1. UMMAN EKONOMİSİ GENEL GÖRÜNÜMÜ

1967 yılına kadar yoksulluk içinde ve diğer ülkelerden izole bir biçimde yaşayan Umman petrol ihracatıyla birlikte kalkınmaya başlamıştır. Petrol ihracatı aynı zamanda yatırımlara önemli ölçüde kaynak sağlayarak Umman'ın görece yüksek hayat standartına ve iyi bir ekonomik altyapının oluşmasına katkıda bulunmuştur.

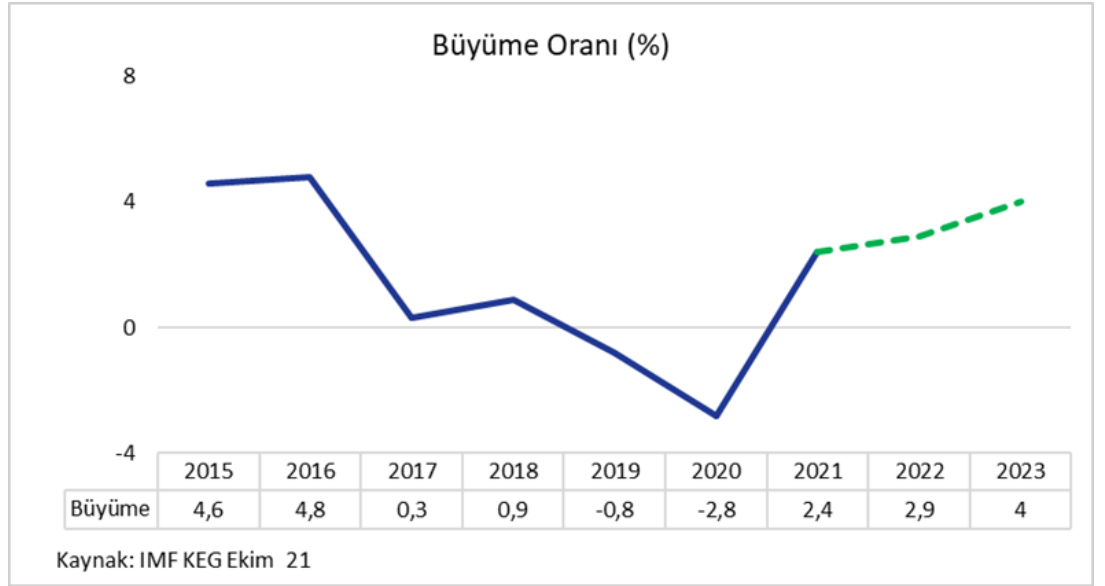
Umman ekonomisi günümüzde büyük ölçüde hidrokarbona dayalıdır. Hükümet ekonomiyi çeşitlendirmek için KOBİ'lere çeşitli teşvikler sağlayarak üretimi petrol dışı sektörlerle kaydırmaya çalışmaktadır. Ancak, eş zamanlı olarak petrol üretimini de artırmaya yönelik yatırımlar yaptığından ekonomiyi çeşitlendirme çabaları yavaş ilerlemektedir. 2020 itibarıyla Umman'ın 5,4 milyar varil petrol rezervi olduğu bilinmektedir.

Ülkede sanayi sektörü GSYH'nin %47'sini oluşturmakta ve büyük çoğunlukla petrokimya endüstrisi yer almaktadır. Coğrafi yapısından ve suyun yetersizliğinden dolayı gelişmemiş olan tarım ise ekonominin %2,5'ini oluşturmakta ve ülke bu sektörde ithalata bağımlı konumdadır. Hizmetler sektörü ise ekonominin %50'sini oluşturmaktadır. Ancak, bankacılık başta olmak üzere pek çok alanda getirilen ve halihazırda sıkı denetlenen Ummanlı işücü çalıştırma mecburiyetinin nedeniyle gelişmiş sistemin olduğunu söylemek pek mümkün değildir.

Umman ekonomisi 2016 yılında %4,8 büyüdükten sonra 2017 yılında petrol üretiminin azalması, zayıf tüketim ve yatırım nedeniyle büyüme oranı %0,3'e gerilemiştir. 2018-2019 yılında ise özel sektör işçilerinin büyük çoğunluğunun yabancılardan oluşması Umman'daki işsizliği artırarak ayaklanma çıkmasına neden olmuş ve ülke 2019 yılında %0,8 daralmıştır.

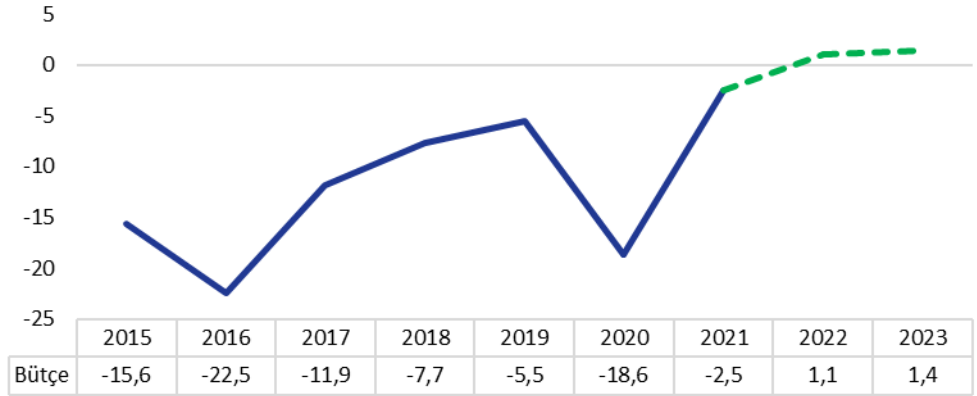
2020 yılında ise salgının başlaması, petrol fiyatlarının düşmesi ve petrol üretiminin sınırlandırılmasıyla ekonomi %2,8 küçülmüştür. 2021 yılında ise, aşının piyasa sürülmesi, dış talebin toparlanmaya başlaması ile birlikte ekonomi yeniden canlanmaya başlamıştır. IMF ülkenin bu yılda %2,4 genişlediğini tahmin etmektedir. Buna ek olarak, mevcut OPEC+ anlaşmasının Nisan 2022’de sona ermesinden sonra petrol üretimin artacağını tahmin eden IMF, ülkenin %2,9 büyüyeceğini öngörmektedir.

2. BÜTÇE DENGESİ

Çoğunlukla teşvik paketleri nedeniyle açık vermekte olan Umman kamu maliyesi 2017 yılına kadar çift haneli bütçe açığı vermiştir. 2018 yılında gelirlerin toparlanmaya başlamasıyla birlikte bütçe açığını GSYH cinsinden %7,7’ye gerileten hükümet 2019 yılında bu oranı %5,5’e geriletmiştir. 2020 yılında salgın nedeniyle harcamaların artması bütçeyi olumsuz etkilemiş, hükümet yüksek giderlerden dolayı bütçe kısıtlamasına gitmiştir. Ancak, kısıtlamalar yetersiz kalmış ve ülke GSYH cinsinden %18,6 açık vermiştir. 2021 yılında bütçeyi yeniden planlayan hükümet, bütçenin %8’ini yatırımlara, %9’unu ise desteklere ayırmıştır. Buna ek olarak, bu yılda %5 KDV uygulamasını yürürlüğe koyarak bütçe üzerindeki baskıyı hafifletmiştir. IMF’e göre ülke 2021 yılında %2,5 bütçe açığı vermiştir.

Bütçe Dengesi (% GSYH)

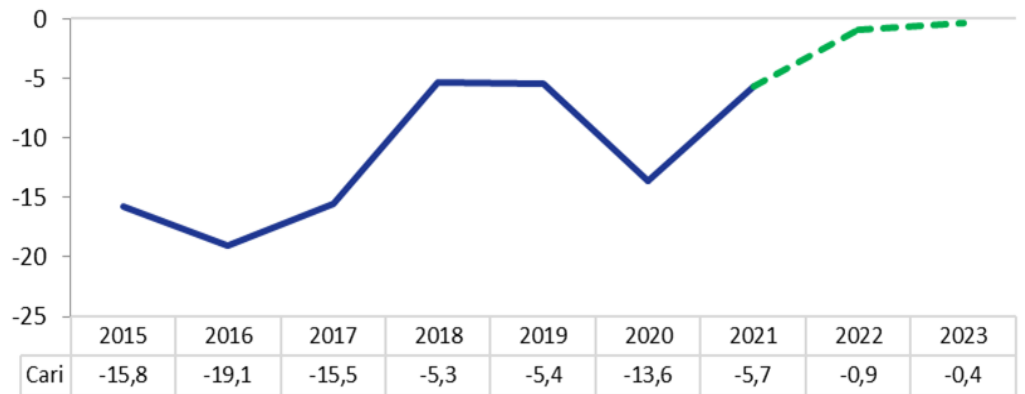

Kaynak: IMF KEG Ekim 21

3. CARİ DENGESİ

Umman cari dengesi çoğunlukla açık vermektedir. Genellikle birincil gelir hesabından ve yatırımlardan dolayı açık veren cari denge 2017 yılında %15,5 açık vermiştir. 2018-2019 yılında ise yüksek dış ticaret fazlası sayesinde cari açığını %5 seviyesine çekmiştir. Ancak, 2020 yılında ihracatın azalması ve yatırımların düşmesi yeniden cari açığı %13,6 seviyesine ilerletmiştir. 2021 yılında ise ilk 9 aylık dönemde dış ticaret fazlasının son 5 yılın en yüksek seviyesine ulaşmasıyla ülkenin GSYH cinsinden %5,7 açık verdiği tahmin edilmektedir.

Cari Denge (% GSYH)

Kaynak: IMF KEG Ekim 21

4. SWOT ANALİZİ (FITCH)

Güçlü Yönleri:

- Bazı Körfez komşularının aksine, tarihi alanlarının zenginliği ve modernizasyondan ziyade tarihi alanları korumaya yönelik eğilim, turizmin genişlemesi için iyi bir temel sağlamaktadır.
- Diğer Körfez ülkelerine nazaran, daha küçük petrol üreticisi olmasına rağmen ekonomisini daha erken çeşitlendirmeye başlamıştır.

Zayıf Yönleri:

- Mevcut üretim seviyelerinde bilinen petrol rezervleri 15 yıl içinde tükenecektir.
- Hidrokarbon bağımlılığı, ekonomiyi enerji şoklarına karşı savunmasız hale getirmektedir.

Fırsatlar:

- Büyük turizm yatırımları, Orta Doğu ve Kuzey Afrika bölgesine seyahat eden turistten ziyaretçi çekmeye başlayabilir.

Tehditler:

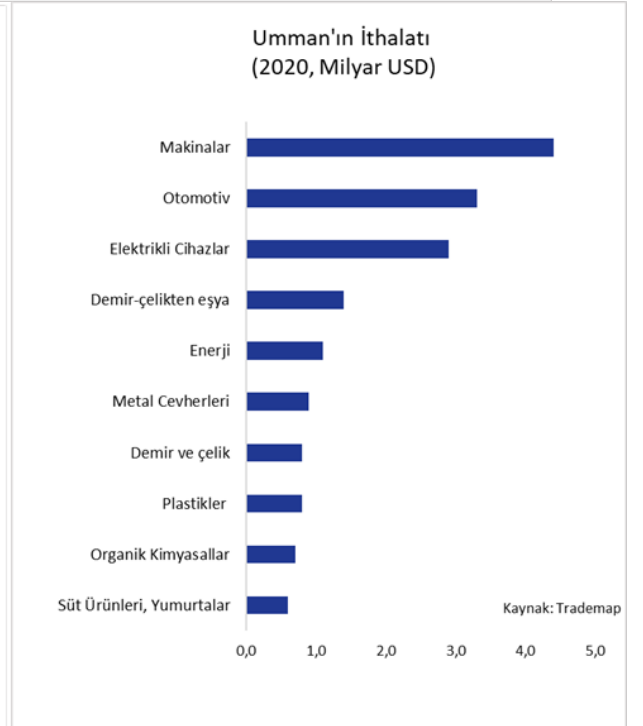
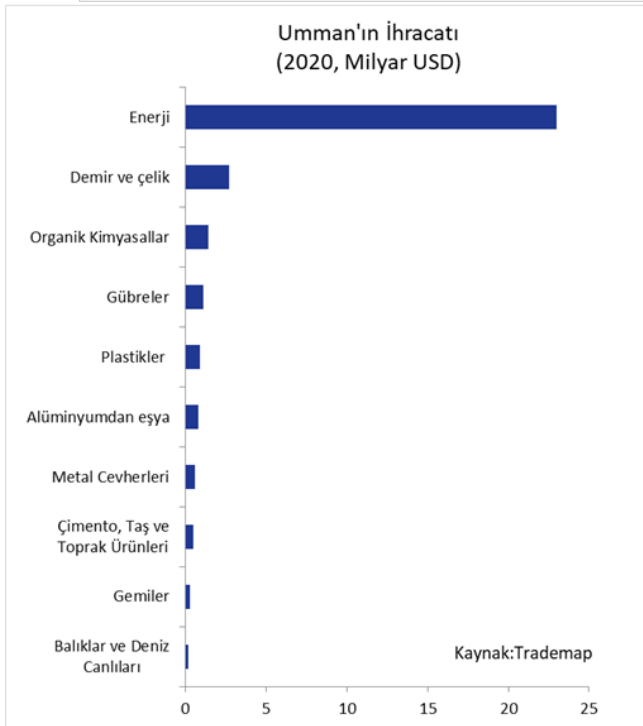
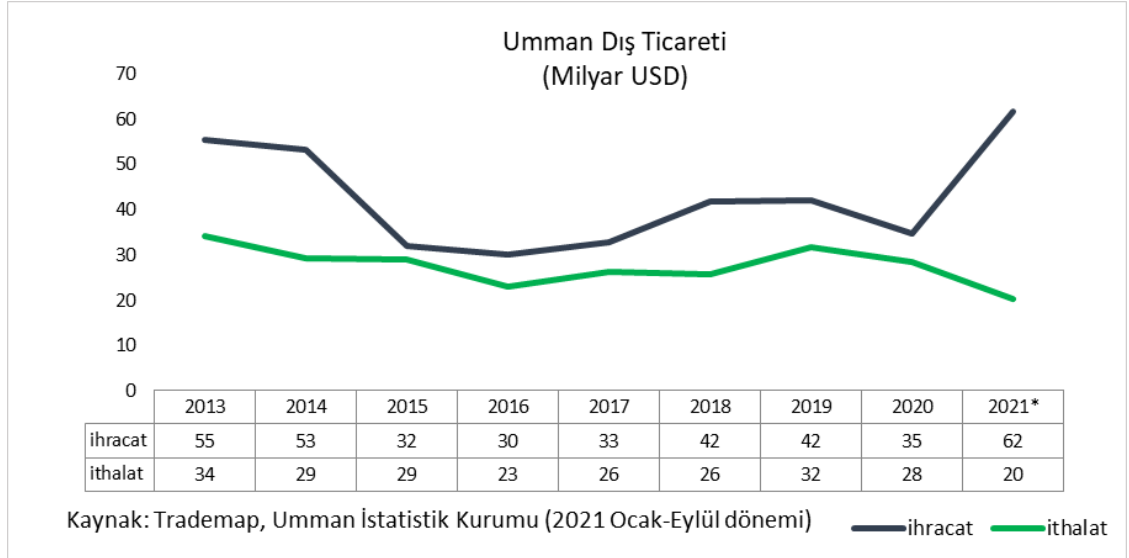
- Kamu maliyesinde yeterince reform yapılmaması, hükümetin uluslararası sermaye piyasalarına makul faiz oranlarıyla erişemeyeceği anlamına gelebilir ve bu da yatırımcılara olumsuz yansiyabilir.

5. DIŞ TİCARET

Umman dış ticaretinde çoğunlukla fazla vermektedir. 2013-2014 yıllarında 20 milyar USD üzerinde dış ticaret fazlası veren ülke takip eden 2015-2016 döneminde ihracatın %40 düşmesiyle 3-7 milyar USD civarında dış ticaret fazlası vermiştir. 2018 yılında ise ihracatın 42 milyar USD'ye yükselmesi ithalatın ise sabit seviyede kalmasıyla dış ticaret fazlası 10 milyar USD'ye yükselmiştir. 2020 yılında ihracat %17 azalarak 35 milyar USD'ye ithalat ise 28 milyar USD'ye düşmüştür.

2021 yılının ilk 9 ayında ise ihracat 62 milyar USD'ye yükselmiş, ithalat ise 20 milyar USD civarında gerçekleşmiştir. Böylece, yıl sonu verileri açıklanmadan ilk üç çeyrek verilerine göre, Umman ihracatında rekor kırmıştır.

Ürün bazında ise, 2020 verilerine göre, enerji sektörü ihracatın %66'sını oluşturmaktadır. Bu sektörü %8 ile demir-çelik, %4 ile organik kimyasallar takip etmektedir. İthalatta ise, makinalar, otomotiv ve elektrikli cihazlar öne çıkmakta olup, toplam ithalatın %37'sini oluşturmaktadır.

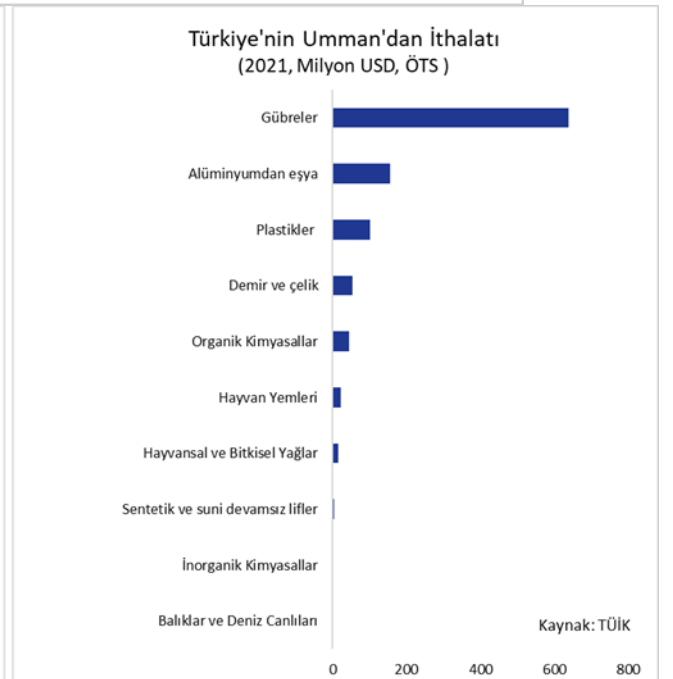
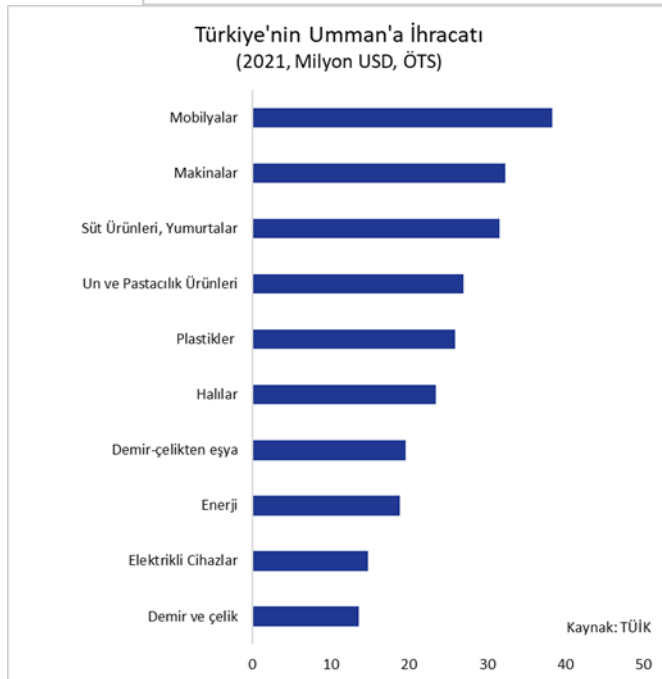
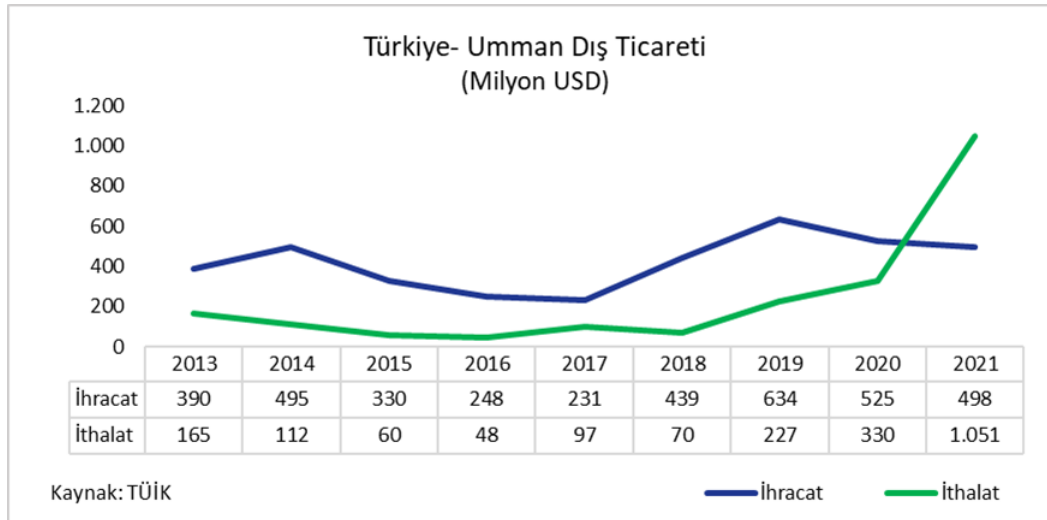

6. TÜRKİYE- UMMAN DIŞ TİCARETİ

Türkiye, Umman ile olan ticaretinde 2021 yılı haricinde net ihracatçı konumundadır. Türkiye'nin Umman'a ihracatı 2016 yılına kadar 300 milyon USD'nin üzerindeyken bu yılda 248 milyon USD'ye gerilemiş, ülkeden ithalatı ise 2016 yılında 48 milyon USD'ye gerilemiştir. 2018 yılında ihracat 439 milyon USD'ye çıkarak Umman'a karşı 369 milyon USD dış ticaret fazlası verilmesini sağlamıştır.

2019 yılında 634 milyon USD olarak gerçekleşen ihracat bu tarihten sonra düşme eğilimine girmiş ve 2021 yılında 498 milyon USD'ye gerilemiştir. İthalat ise bahsedilen tarihlerde 227 milyon USD'den 1 milyar USD seviyesine yükselmiştir. Bu yüksek artışın başlıca nedeni, gübreler, alüminyumdan eşya ve plastikler sektöründeki ithalatın %200'e yakın artışından kaynaklanmıştır. Böylece, 2021 yılında dış ticaret hacmi 1,5 milyar USD'ye ulaşırken, dış ticaret açığı 553 milyon USD olmuştur.

2021 verilerine göre, Türkiye'nin Umman'a olan ihracatında mobilyalar, makinalar, süt ürünleri-yumurtalar, un-pastacılık ürünleri öne çıkmaktadır. Bahsedilen sektörler ülkeden olan ihracatın %30'unu oluşturmaktadır. Ülkeden olan ithalatı ise, gübreler öne çıkmakta olup ithalatın %61'ini oluşturmaktadır. Bu sektörü %15 pay ile alüminyumdan eşya takip etmektedir.

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU

Huzur Mahallesi, Azerbaycan Caddesi Skyland Sky Office No: 4
B Blok Kat: 21-22 Seyrantepe 34485 Sarıyer/İstanbul

www.deik.org.tr • info@deik.org.tr

[Twitter](#) [Instagram](#) [LinkedIn](#) [YouTube](#) [Facebook](#) /deikiletisim | www.deik.org.tr